Udskriftsdato: 24. oktober 2025

2020/1 BSF 24 (Gældende)

Forslag til folketingsbeslutning om forbud mod minkavl

Ministerium: Folketinget

Fremsat den 7. oktober 2020 af Søren Egge Rasmussen (EL), Jette Gottlieb (EL), Peder Hvelplund (EL), Henning Hyllested (EL), Christian Juul (EL), Søren Søndergaard (EL) og Mai Villadsen (EL)

Forslag til folketingsbeslutning

om forbud mod minkavl

Folketinget pålægger regeringen senest i 2020 at tage de nødvendige administrative skridt for at sikre, at al avl af mink i Danmark udfases hurtigst muligt inden for 5 år med start senest den 1. januar 2021, hvorefter der indføres et totalt forbud mod minkavl i Danmark senest pr. 1. januar 2026. Fra udfasningsperioden træder i kraft, skal der desuden indføres et forbud mod udvidelser af eksisterende minkfarme og mod etablering af nye minkfarme.

Bemærkninger til forslaget

Beslutningsforslaget er en delvis genfremsættelse af beslutningsforslag nr. B 71, folketingsåret 2018-2019, 1. samling. Der henvises til www.folketingstidende.dk, Folketingstidende 2018-19, 1. samling, tillæg A, B 71 som fremsat, og tillæg F, møde 39, kl. 9.00.

Danmark bør stå sammen med andre lande, der har indført forbud. I en række europæiske lande er der allerede indført forbud mod avl af mink, eller man er begyndt at udfase opdræt af mink. Det drejer sig ifølge interesseorganisationen Fur Free Alliance om Norge, Storbritannien, Holland, Østrig, Kroatien, Luxembourg, Belgien, Slovenien, Serbien, Tjekkiet, Makedonien og Bosnien-Hercegovina (www.furfreealliance.com/fur-bans/).

Senest har også Polen og Frankrig besluttet at afvikle minkproduktion.

Holland var det første land i Europa, der oplevede et større udbrud af coronasmitte på minkfarme. Over 40 farme har været ramt i landet siden coronaudbruddet.

Holland havde i forvejen besluttet, at minkavlen permanent skulle stoppes i 2024. Men coronakrisen har fået landet til at beslutte, at alle minkfarme skal lukke senest 1. marts 2021.

Først var det bare en enkelt minkfarm i Hjørring med smitte, hvor minkene blev aflivet, nu har det pr. 1. oktober 2020 bredt sig til 37 minkfarme i Nordjylland, og der er mistanke om, at smitten har bredt sig til andre kommuner. Det er endnu uafklaret, hvad der bærer smitten. Der har været tvivl om, hvorvidt mink kan smitte mennesker. Men en forskningsgruppe fra henholdsvis Aalborg Universitet og Statens Serum Institut kom i august 2020 frem til, at en mink i mindst ét tilfælde har smittet et menneske i Nordjylland siden udbruddet. Derfor må det ind til videre antages, at mink kan smitte mennesker ved tæt kontakt, skriver Fødevarestyrelsen på sin hjemmeside (»COVID-19 virus og mink«, https://www.foedevarestyrelsen.dk/Leksikon/Sider/Coronavirus-og-mink.aspx og »Kort over undersøgelser for COVID-19 i mink«, https://www.foedevarestyrelsen.dk/Leksikon/Sider/Kort-over-screening-af-COVID-19-i-mink.aspx).

Minkskind er på de sidste auktioner solgt for 150 kr. pr. styk, og minkavlerens omkostning er ca. 250 kr. En stor minkavler med produktion af 70.000 minkskind om året taber 7 mio. kr. på et år. Forslagsstillerne mener, at den dårlige økonomi i minkavl bør være endnu et godt argument for at lave en afviklingsplan for minkavl (»Stor minkavler konkurs: Økonomien hænger ikke sammen længere«, landbrugsavisen.dk, den 26. september 2020).

Dyrenes beskyttelse har i en pressemeddelelse den 28. september 2020 meddelt, at »Tiden er inde til, at vi også herhjemme tager et opgør med minkindustrien«, siger Britta Riis, direktør for Dyrenes Beskyttelse. »Vi risikerer at sakke bagud både i forhold til dyrevelfærd og i forhold til mulig smitte af covid-19 fra minkfarmene, hvilket senest har fået et stort minkproducerende land som Holland til at fremrykke deres nedlukning af minkindustrien til marts næste år. Spørgsmålet er, hvor længe man fra dansk side vil holde hånden under en produktion, som tjener penge på ringe dyrevelfærd og nu også muligvis udsætter mennesker for smitterisiko. Danmark kan ikke både være en nation, der bryster sig af at sætte dyrevelfærd højt, og samtidig tillade, at millioner af mink holdes i små bure stik imod dyrets naturlige behov«, siger hun (»Tiden er inde til et opgør i minkindustrien«, pressemeddelelse fra dyrenesbeskyttelse.dk, den 30. september 2020).

I andre lande er der indført så strenge regler for hold af dyr, at det i praksis allerede nu eller på sigt udelukker kommerciel minkavl. Det drejer sig ifølge Fur Free Alliance bl.a. om Tyskland og Schweiz. Derudover er der flere europæiske lande, hvor der p.t. foregår overvejelser om forbud eller udfasning. Det drejer sig bl.a. om Irland, Litauen og Estland. Og endelig er der flere og flere lande eller områder uden for Europa, hvor der ud over et forbud mod minkfarme også ses forbud mod import og salg af ægte pels.

Danmark har allerede indført forbud mod andre former for pelsdyravl, f.eks. blev der i Danmark med lov nr. 466 af 12. juni 2009 om forbud mod hold af ræve indført krav om udfasning af ræveopdræt af dyreetiske hensyn, da der var bred politisk enighed om, at det ikke er muligt at holde ræve på dyrevelfærdsmæssig forsvarlig vis. Flere af de samme dyrevelfærdsmæssige problemer, som ses hos ræve under opdræt, ses også hos mink (»The Welfare of Animals Kept for Fur Production«, the Scientific Committee on Animal Health and Animal Welfare, European Commission, Health & Consumer Protection Directorate-General, 2001).

Det er forslagsstillernes opfattelse, at der er tungtvejende grunde til, at et forbud også bør gælde for mink, og at Danmark således bør stå sammen med de andre lande i Europa, som har forbudt eller udfaser minkavl med henblik på pelsproduktion. Hertil skal det bemærkes, at pelsindustrien kun laver undersøgelser og kun medvirker til forskning, der ligger inden for rammen af den nuværende produktion i intensive bursystemer. Der arbejdes altså ikke på en alternativ velfærdsproduktion sideløbende med den konventionelle produktion, da det ikke er foreneligt med kommerciel pelsproduktion at give dyrene de forhold, de har behov for (»The Case Against Fur Factory Farming – A Scientific Review of Animal Welfare Standards and 'WelFur'«, Respect for Animals, 2015, og »Nordic fur trade – marketed as responsible business«, NOAH (Norge) og Animalia, 2015).

Mink er territoriale og solitære rovdyr. Danmark er verdens største producent af minkskind, og der er omkring 1.325 minkfarme tilbage i Danmark, som i alt producerer ca. 17 mio. minkskind årligt (»Avlsdyrtælling 2018«, Dansk Pelsdyravl – Fagblad for minkavlere, juni 2018, og »De gyldne tider er forbi – minkeksporten styrtdykker«, finans.dk, den 10. september 2018). Men mink er – modsat vores andre husdyr – et rovdyr, der i naturen lever på meget store territorier, som strækker sig over flere km^2 typisk langs floder og ved moser. Minken er et såkaldt territorialt og solitært dyr, hvilket betyder, at den i naturen færdes alene og forsvarer store territorier. I naturen har hanner således territorier på 2,5-6 km^2, og hunner territorier på 0,5-3 km^2 langs f.eks. floder. Mink er fra naturens side tilpasset et »semiakvatisk« miljø, og de har derfor svømmehud. Mink kan dykke ned til 5-6 meters dybde og svømme op til 30-35 meter under vandet. I naturen er deres behov for at svømme og jage i vand veldokumenteret, og forskning tyder på, at afholdelse fra svømning og jagt resulterer i det samme stressniveau som ved adskillelse fra mad (»The Welfare of Animals Kept for Fur Production«, the Scientific Committee om Animal Health and Animal Welfare, European Commission, Health & Consumer Protection Directorate-General, 2001).

Minkavl i Danmark indebærer, at mink opdrættes i små bure med trådnet som underlag uden mulighed for at kunne svømme, jage, klatre i eller springe mellem træer eller i det hele taget udvise naturlig adfærd. At mink er territoriale og solitære rovdyr gør det yderst problematisk, at de på minkfarme er spærret inde i små trådbure på under 0,3 m^2. Mink opdrættes på store farme med titusindvis af mink i bure i lange rækker helt tæt op ad hinanden. De trange, unaturlige forhold for minkene, der fortsat har deres territoriale og solitære adfærd intakt, stresser dyrene og gør, at de udviser en form for tvangsadfærd, hvor de f.eks. bider i egen pels (pelsgnav), bider andre mink i buret (kannibalisme) og bider egne unger ihjel. Herudover er der også generelt høj hvalpedødelighed, minkene vandrer hvileløst frem og tilbage (stereotyperer) og/eller er fuldkommen apatiske. Adfærden forekommer ikke i naturen og må derfor antages at være tegn på mistrivsel. Ifølge forskere er territorialadfærd og aggression en naturlig egenskab for et rovdyr som minken. Det er derfor ikke dyrenes temperament, der er noget galt med, men de betingelser, hvorunder de huses. Mink har således nogle adfærdsmæssige behov, som der øves vold mod under burforhold. Med andre ord er det ikke muligt at indrette kommerciel produktion, så minkene trives (»The Case Against Fur Factory Farming – A Scientific Review of Animal Welfare Standards and 'WelFur'«, Respect for Animals, 2015, og Eurogroup for Animals og The Fur Free Alliances hjemmeside www.makefurhistory.eu/facts).

På trods af at der er indført regler om et minimum af miljøberigelse i burene (hylder, halm og rør),

finder man stadig mange bidskader. Samtidig går udviklingen i retning af, at stadig flere mink holdes i såkaldt gruppeindhusning, hvor endnu flere mink er sammen end i den traditionelle parvise indhusning. I stedet for at udvikle sig i retning af bedre dyrevelfærd for mink, udvikler produktionen sig på den måde endnu længere væk fra minkenes natur som solitære, territoriale dyr. Meget tyder således på, at det ikke kan lade sig gøre at miljøberige og kontrollere sig ud af de grundlæggende problemer, der er med at opdrætte territoriale og solitære rovdyr i små bure.

Minkproduktion skaber problemer for natur og sundhed. I en tredjedel af de danske minkfarme er der konstateret fund af den multiresistente bakterie MRSA. Forskere fra DTU har slået fast, at MRSA primært bliver overført fra svin til mink gennem minkenes foder, der bl.a. består af råt slagteriaffald fra svineindustrien. Og det er ikke kun minkene, der bærer rundt på MRSA-bakterien, men også personer, der arbejder på minkfarmene, kan blive smittet, efter de har håndteret dyrene (»Temadag om aktuel minkforskning«, Aarhus Universitet, DCA – Nationalt Center for Fødevarer og Jordbrug, 2018). Sundhedsstyrelsen anser nu det at arbejde på minkfarme eller bo i husstand med folk, der arbejder på minkfarme, for en speciel risikosituation i forhold til MRSA (»Sådan ligger landet – tal om landbruget 2017«, Dyrenes Beskyttelse og Danmarks Naturfredningsforening, 2018).

Ud over smittefare via ansatte på minkfarmene og problemer med lugtgener og fluer, udgør minkavl også en lokal trussel mod naturen (»Sådan beskyttes naboer mod gener fra minkfarme«, Miljøstyrelsen, www.mst.dk, den 26. marts 2015). En minkfarms ammoniakfordampning fra gylle kan have store negative konsekvenser for naturen, såfremt en minkfarm er placeret i et område med kvælstoffølsom natur, og dertil kommer, at et højt indhold af fosfor i minkgylle er problematisk for vandmiljøet.

Alternativer til minkpels findes allerede. Der er ikke beklædningsmæssige forhindringer i forhold til at erstatte mink med andre materialer. Mink kan f.eks. erstattes med pels, der kommer fra jagt eller er et biprodukt fra dyr i fødevareproduktionen. Der produceres på nuværende tidspunkt kunstig pels af andre materialer, som har en kvalitet og æstetisk værdi, som er på højde med pels fra dyr. Flere af de store modehuse i Europa har af dyrevelfærdsmæssige årsager fjernet mink og anden pels fra deres kollektioner, og London Fashion Week 2018 var pelsfri. Det viser, at store dele af modebranchen er klar til at tage skridtet væk fra mink og anden ægte pels (»Jean Paul Gaultier becomes latest designer to ban fur from its collections«, www.independent.co.uk, den 11. november 2018, »London Fashion Week 2018 will be totally fur-free, announces British Fashion Council«, www.independent.co.uk, den 10. september 2018 og »How fashion is ditching animal cruelty – in favour of luxury faux fur«, www.bbc.com/culture, den 11. oktober 2018).

Minkavl bør udfases hurtigst muligt indenfor 5 år fra den 1. januar 2021. Samlet set mener forslagsstillerne, at det ikke kan forsvares at sætte dyrevelfærd, natur og sundhed over styr for produktion af et luksusprodukt, der kan erstattes af andre materialer. Forslagsstillerne mener derfor, at regeringen bør tage de nødvendige administrative skridt for at sikre, at al avl af mink i Danmark udfases inden for 5 år med start den 1. januar 2021, hvorefter der indføres et totalt forbud mod minkavl i Danmark senest pr. 1. januar 2026. Forslagsstillerne mener desuden, at der, fra udfasningsperioden træder i kraft, skal indføres et forbud mod udvidelser af eksisterende minkfarme og mod etablering af nye minkfarme.

Skriftlig fremsættelse

Søren Egge Rasmussen (EL):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om forbud mod minkavl.
(Beslutningsforslag nr. B 24)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.